

ARADUL

Democrat înseamnă cineva, care vrea să se înalțe poporul pe umerii săi, nu cineva care vrea să se înalțe el pe umerii poporului.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:		Pentru autorități și instituții	
150 Lmz	1 An	250 Lmz	1 An
80	6 Luni	140	6 Luni
40	3 Luni	70	3 Luni

In străinătate dublu.

Guvernul dascălilor.

Aproape nici una dintre breslele intelectuale ale țării nu se pot plânge că nu li s'a dat prilejul să ia efectiv parte la conducerea treburilor statului. În această privință factorii constituționali au fost de o largă bunăvoință. În cei din urmă doisprezece ani ni s'a dat prilejul să experimentăm încercările de guvernare ale aproape tuturor tagmelor noastre de intelectuali. Zicem aproape, întrucât dascălii izolați cari au colaborat la aceste guvernări au fost totdeauna jertfa modestiei lor proverbiale de-a nu se îmbulzi, sortiți să conducă resorturi de importanță secundară, în cele mai dese cazuri streine de obiceiurile lor îndeletnicirii.

De data aceasta M. Sa Regele se adresează direct tagmei dascălești, neîndreptățită în trecut. Însărcinând cu formarea guvernului pe cel mai mare dintre dascăli, Maestatea Sa a fost călăuzită de sigur de gândul, de-a da țării un guvern, care să fie cu adevărat guvernul muncii constructive. Căci în toate vremurile dascălii au fost elementele constructive. Ei au construit și menajat monumentala clădire a naționalismului pe tot pământul românesc. Patriotismul sincer a fost apanajul dascălului, dragostea înflăcărată către nația sa l-a caracterizat întotdeauna. El s'a sacrificat pe rug pentru știință, el s'a sacrificat pe altarul patriei pentru unirea neamului, și tot el a fost sacrificat de toți conducătorii statului acestuia, pentru salvarea — cum le plăcea s'o spună — economică a țării. Căci când dl. avocat se plimba în imuzină prin capitală, dascălul se arunca sub roțile locomotivei, împins de foame și de nevoi.

Cinstiți, smeriți, modești, cei ce rămăneau în urmă, pătrunși de sentimentul nădejzii într'un ditor mai bun, continua să răsăndească lumina științei în strările poporului. Nu l-a împiedecat în această sacră îndeletnicire nici cele mai crase sacrificii ce se impuneau de către protecții sorțiți. Cu inimi oțelite dar line de blândețe și dragoste începeau înainte în ogorul plâând al tinerei generații, care va ca mâine, națiunea.

Dl. Nicolae Iorga cel mai de seamă dintre dascălii din această țară și fruntaș între dascălii culturale, sintetizează sușetul dascălimii. Savant, patriot pătruns de adâncă dragoste de neam, și țară, neobosit muncitor bitor de dreptate, îngrijorat de țara patriei sale, democrat, telegător al nevoilor celor ce

muncesc și îndură. Personalitatea acestui om, care s'a înconjurat cu oameni de același puritate sufletească, este deplină garanță că statul nostru și-a găsit omul care va ști să-l conducă. Și aceasta cu atât mai mult, întrucât Dl. Iorga nu vine în numele unui partid politic, care, prin balastul său pune adeseori obstacole neînyincibile în calea intențiilor celor mai bune ale guvernatorului iscusit, ci vine ca suprema întruchipare a geniului neamului, preocupat de o singură grijă: salvarea țării.

Iată de ce suntem bucuroși că avem un guvern Iorga, un guvern de dascăli. Suntem convinși că dascălimea noastră, care reprezintă adevărata intelectualitate a țării, va ști, fără deosebire de partidele în care i-au înregimentat fluctuațiile vieții noastre politice, să se ralleze sub flamura pe care o vântură marele apostol al neamului, dându-i posibilitatea să traducă în fapte toate intențiile bune în care abundă sufletul său covârșit de dragostea de neam. Cele câteva gesturi hotărâte care au inaugurat venirea D-Sale la putere, anunță zorii unei zile ce se cunoaște de dimineată. Rămâne ca noi, la rândul nostru, să știm aprecia acest atât de promițător revărsat de zori.

Un dascăl.

Buletin intern.

Situația politică. — Presa franceză și Guvernul Iorga —
Noul prefect al județului — Primele delarațiiiale noului prefect.

Se încheie două săptămâni decând a fost numit noul Guvern. Atitudinea partidelor politice față de Guvernul dlui Prof. Iorga continuă să fie rezervată. Ici colea câte o ieșire dușmănoasă, fără continuare și fără ecou.

S'a încercat făurirea de intrigi între dl. Prof. Iorga și dl. Argetoianu, de a cărui mână de fier se temeau atât de mult partidele.

Această liniște, oricât de bine lăcătoare e ea pentru țară, este numai aparentă, și nu însemnează, că și partidele ar fi mulțumite de situație. De o parte imensa autoritate morală a dlui Prof. Iorga a amuțit pe exploataorii politici ai țării; de altă parte necunoașterea programului de muncă a noului Guvern, pe care contrarii le place a'l crede trecător și de scurtă durată, — face ca partidele să fie în așteptare. Doar unele declarații categorice ale dlui Prof. Iorga, făcute cu ocazia preluării ministerelor unde este titular, și măsurile severe luate pentru îndeplinirea unei munci serioase, au trădat unele intențiuni ale Guvernului: Dispozițiile luate de dl. Argetoianu, la Ministerul Finanelor, de asemenea au produs oarecare iritație, în cercurile politice.

Presa franceză și Guvernul Iorga

Presa franceză din Paris, probabil, că interpretând greșit numirea dlui R. Brandsch ca subsecretar de Stat al

Minorității, a avut o critică severă și nemotivată la adresa Guvernului, acuzându-l, că ar fi pregătitorul dictaturei. Nici ceice au scris acele acuze nu le-au crezut, deoarece dl. Prof. Iorga a fost totdeauna un contrar hotărât al dictaturei; dacă totuși au ridicat acuză, ea poate fi considerată ori un act de gelozie, sau va fi avut drept scop provocarea unor declarații oficiale cu privire la orientarea politică a țării noastre sub noul Guvern. Acest lucru a fost cu totul superflu, deoarece România nici odată nu se poate depărta de Franța, mai ales sub un Guvern, prezidat de dl. Prof. Iorga, care a fost și este atât de consecvent în francofilismul său, îndeobște cunoscut. Numirea dlui Brandsch, ca subsecretar de Stat nu însemnează o orientare de politică externă, ci este dovada consecvenței și corectitudinii unei atitudini politice, totdeauna arătată de dl. Prof. Iorga față de naționalități. Dacă a fost ales tocmai Dsa și nu altul, este o întâmplare, datorită loialității cetățenești a acestui conducător al sașilor; și dl. Prof. Iorga foarte înțelept a procedat când a ales tocmai pe dl. Brandsch.

În fine avem și noi prefect nou. Regretăm plecarea dlui Inspector general Dumitrescu, care deși nu a stat între noi decât câteva săptămâni, a știut să ne cucerească inimile prin manierele alese și felul prevenirilor și înțelegător, cu care a știut să trateze persoane și chestiuni.

Dsa a fost delegat cu girarea prefecturii Timiș-Torontal până la sosirea titularului, d. N. Bazarlia.

Noul prefect al județului nostru.

Mercuri s'a prezentat la prefectură dl. col. N. Măicănescu, noul prefect al județului. Dsa este născut în 1878 în Focșani, jud. Putna. Studiile și le-a făcut la școlile militare din Iași și București. A fost numit apoi în Reg. 1 vânători unde și-a luat toate gradele. La începutul războiului a fost maior, iar în cursul războiului a primit gradele de Locotenent colonel și colonel. După lupta dela Alion a fost distins cu medalia Mihai Viteazul în gradul de cavalier, iar după lupta dela Oituz a fost decorat cu Legiunea de onoare franceză. În timpul campaniei contra bolșevicilor unguri, a stat câteva luni în Arad și Pecica. Dl. Col. Măicănescu a comandat regimentul care în ziua de 4 Aug. 1919 ora 2 d. m. a intrat în Budapesta. Dsa a demisionat din cadrele armatei în 1921, din motive de sănătate. După aceasta, sub guvernele Take Ionescu și Averescu a fost prefectul poliției din Chișinău.

Continuare în pagina V-a.

Un început de guvernare.

Surpriză neașteptată a celor 15 zile enervante de criză, guvernul d-lui prof. N. Iorga a fost privit de cel mai mulți, la început, ca un provizorat, merit să facă alegerile. Măsurile luate dela început ca și energia desfășurată, dovedesc că noua formațiune politică își are fixat un plan de activitate și nu-i lipsește nici voința de a-l îndeplini. Fără un mare partid și mai ales o clientelă politică, — pacostea guvernului de partid, — dl. prof. N. Iorga a adus, în țara atâtor programe politice, o lozincă simplă dar nerealizată aproape până acum: ordine și legalitate. Pe aceste două idei se va baza toată activitatea noului guvern.

Atunci când fiecare își va da seama de ceea ce înseamnă respectul legilor și al Statului, guvernarea d-lui prof. N. Iorga va fi înscris o pagină frumoasă în asanarea morală a noului Românii.

Noul guvern își inaugurează activitatea și prin crearea Subsecretariatului Minorității, merit să faciliteze apropierea sufletească dintre Români și Minoritari. Numirile d-lor Brandsch și

prof. Arpad Bitay capătă astfel o deosebită importanță și de aici și marele răsunet pe care l-au avut în presa germană și maghiară. Regăsim în această tendință de apropiere același spirit de lungă înțelegere și împăciuire, pe care l-am aflat și la cursurile Universității libere dela Văleni, unde dela Unire, atâția minoritari au venit acolo să vorbească despre cultura și istoria neamului lor.

Privim, dar, guvernarea d-lui prof. N. Iorga ca inaugurându-se sub cele mai bune auspicii. Nu se putea aduce Profesorului, la împlinirea a 60 de ani de rodnică viață, alt omagiu mai nobil decât a-l se încredința celui ce a fost tot timpul apostolul unui naționalism curat și neșovin, mistuina de-a guvernă într'un ceas de grea răspundere; destinele acestui neam pentru a cărui ridicare și întregire a lucrat cu tot sufletul său generos.

Prof. Ed. I. Găvănescu.

Cețiți în pagina 5-a
Ne-am vândut mândria și
conștiința națională...

Religioase — Culturale.

Graiul pomilor și al paserilor.

Căldura soarelui primăvărat și verdele proaspăt al firii în floare ne cheamă cu putere să ieșim în largul cuprins al naturii, biserica mare a lui Dumnezeu.

De n'am trece așa de nepăsători prin lume, am rămânea adeseori frapați, de întâlnirea cu Dumnezeu, care ne iasă în cale pas de pas. Nu îmbrăcat în chip văzut, dar ușor de recunoscut după urmele Lui.

Omul cu mintea luminată vede strălucind din fiecare lucrășor mărirea lui Dumnezeu. Fiecare creatură e ca o mărturie scrisă despre mărirea puterea, bunătatea și înțelepciunea lui Dumnezeu.

Te-ai gândit vre-o dată că găza mică, ce iasă la soare să se bucure de binefacerea razelor sale, e un cuvânt al lui Dumnezeu? Iți dai seamă că pentru păsărică ce se strecoară prin frunzișul verde, ciripindu-și veselă cântecul, Dumnezeu Creatorul a spus un puternic, «să se facă» și s'a făcut?

Să nu-ți închipui mărirea operă a creațiunii ca o lucrare mecanică, ca și cum printr'un simplu *cuvânt* toate ar fi luat ființă, cum printr'o învârtire de mașină, iasă gata un obiect. Nu! Dumnezeu a gândit până în mici amănunte fiecare animal, toate plantele din univers, după felul, după culoarea, după forma lor, după felul lor de viață și după scopul vieții, pe care îl are toată vietatea. Fiecare picioruș de pasere, fiecare aripă, ciocul atât de variat și fiecare pufușor a fost precugetat, și așa întocmit să se potrivească cu pământul, ori cu apa din care se hrănește și cu țara în care trăiește.

Cartea mare a naturii, această Biblie scrisă cu slove vii, mărturisește cu putere că fiecare creatură, ori care păsărică ne poate sta în față, fără sfială ca să ne spună: și eu am fost făcută cu aceeași îngrijire și sunt hrănită din aceeași milostivire, ca și tine! «Căutați la paserile cerului, că nici samăna nici seceră... și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pe dânsele» (Mat. c. 6 v. 26) Minunat grai al paserilor cerului, ca și acele ale crinilor câmpului... Și fiecare florică te poate privi în ochi cu îndrăzneală, după cum stropul de ploaie, ce cade din înălțimi, n'are trebuință să-și ceară voie, ca să vină peste tine și nici să-și scuze isprava, când te-a udat deabinele, prin haina ta cea nouă

și scumpă, căci se simte de aceeași origine, provenind din același izvor creator, ca și tine «mână de fărână».

Ți-ai dat seama vre-odată de edificătoarea conversație, pe care ai putea-o avea cu arborele, la poala căruia te așezi la umbră? Să nu te gândești îndată la folosul, ce ți-l aduce parfumul floarei lui și rodul delicios. Ci coboară-te mai adânc în fălcul, pe care ți-l poate da un arbore, lemnul frate bun cu omul. Tovărășia lor e nedespărțită dela *leagănul*, în care e culcat în fragedă pruncie și până să-și indice cursul vieții într'un *sicriu*, tot de lemn. Prin rodul lemnului, a pomului din rai, a intrat păcatul în lume, dar tot pe lemn, pe lemnul Crucii s'a săvârșit mântuirea de păcat și de osândă...

Și câte nu-ți poate spune un arbore dacă îți ațintești tainic urechea inimii spre graiul lui și-l observi cu ochii sufletului. Cum își îndreaptă el puterile vieții în două direcții: Unele în jos, în pământ, pentru a se fixa cu statornicie, spre a-și putea alimenta... viața materială; iar altele năzuiesc spre înălțimi, spre cerul lui Dumnezeu, dezvoltând o coroană, producând flori și aducând roduri — acestea nu pentru sine, ci pentru alții...

Iată cum vorbește un arbore despre rostul vieții, despre puterea bunătatea și darul lui Dumnezeu, care l-a înzestrat cu podoabă și putere de rodire pentru mulțumirea omului.

Iată înțelesul înalt pe care îl are *serbarea pomilor și paserilor*, la care cheamă, oameni cu o superioară înțelegere, îndeosebi tineretul, nădejdea neamului și țării, ca să desprindă din graiul lor adâncă înțelepciune de viață, pe care Dumnezeu a împrumutat-o creaturilor sale.

Vai, vremurile noastre nu mai cunosc bucuriile duhovnicești ale contemplării naturii, prea s'au îndepărtat de scrutarea tainelor firii, fără gând la câștig material, la folosul personal, pe care îl putem trage. Și ideea religioasă a poporului, atât de strâns legată de natură altădată, nu mai e pătrunsă de înalte simțiri față cu minunatele înfățișări ale firii, măcar, cărțile au rămas deschise, aceleași: ziua — *pământul*, cu toate bogățiile lui și noaptea — *cerul*, cu toată podoaba lui; pământul spre cele de trebuință trupului, ca să ne dea pâinea vinul și untul de lemn spre

Cuvânt către preoți și învățători.

Vin românașii noștri dela sate la oraș cu diferite treburi la autorități. Uoul vrea un permis de vânatoare, altul o licență de cărciumă, altul să-și scutească nepotul de armată, etc. Fel și fel. Mulți dintre ei cad însă victime ticăloșilor, cari se angajează să le exopereze satisfacerea cererilor pe călăturalnice.

Greșala este a celor păcăliți, fiindcă în loc să se adreseze direct șefului, se adresează ușlerilor și diferiților miștri lacomi de câștig. De aci s'a format apoi o legendă, că la anumite autorități nu se poate face nimic fără bacșiș, precum larăși totul se poate aranja dacă se ung osiile ca să nu scârțâle.

O datorie elementară patriotică ne obligă pe toți cărturarilor să luptăm pe toate căile contra acestel legende, în interesul demnității statului și mai ales pentru restabilirea raportului de încredere, care trebuie să troneze între cetățean și Statul reprezentat prin autorități.

Prea cucernicii preoți și domnii învățători sunt cu insistență rugați să ne dea mână de ajutor, luminând poporul și propagând cu toată convingerea lupta pe toate căile contra bacșișului, contra mituirii, în așa fel pentru ca înșiși societatea să scoată, prin repulsiune, din sinul ei pe toți cei lacomi de câștig murdar. Niciodată n'a fost atât de necesar ca astăzi ca să se formeze conștiința cetățenească. La lucru deci, pe toate căile.

În special, Vă rugăm a povățui pe cei cu treburi la oraș, să nu se adreseze celor mici, să nu se lase jefuiți

traiul vieții... și cerul înstelat să ne fie îndemn statornic în năzuința spre înălțimi, reamintindu-ne mereu, că nu suntem din lumea aceasta, «n'avem aici cetate stătătoare», ci patria cea adevărată ni-e cerul, Impărăția lui Dumnezeu.

Acesta e graiul ciocărliei, ce-și saltă cântecul spre soare, în bătaia razelor lui calde și a pomilor, ce-și ridică frunțile cu mândrie, spre înălțimile albastre. Tu, omule, ieșind în largul firii, să te bucuri de binefacerea și mângâierile ei, ascultă și graiul lor tainic!

de „învărteli”, ci să pășească cu încredere direct către șeful autorității, unde au de rezolvat vre-o chestiune.

Este bine să se mai știe, că toate intervențiile verbale n'au nici un rost, contra legii neputându-se lucra și dacă totuși legenda spune altfel, este fiindcă tocmai miștrii au creat această legendă în sprijinul lor. Așa, de pildă, imi povestea un moșneguț dintr'un sat, că a reușit să-și mute feciorul la un regiment apropiat, dar l-a costat cam mult. Se poate să fie adevărat, se poate să fie o poveste. Adevărul este, că o simplă cerere putea să fie suficientă, precum toate demersurile puteau să fie inutile dacă acea mutare n'ar fi fost permisă de lege. Dacă totuși a plătit, a fost victima plutonierului pe care mi-l pomenea. De se adresa comandantului, n-ar fi plătit nimic și treaba se făcea și fără bani. Povestea moșului ușurează însă hoția ticăloșilor, căci propagă ideea bacșișului.

La plivit deci, afară cu buruiana rea din ogrorul țării. Un suflet dornic de mai bine în fiecare sat e de ajuns ca să grăbim zorii unei epoci de mai multă sănătate morală. Să fie ca deodată cu aruncarea jugului demagogiei politice de pe gâtul țării, să ne scăpăm și de plaga urâtă a legendei mitel și bacșișului, care ne confundă în umbra unui bizantinism urât.

P. Sf. Episcop al Aradului între coloniștii dala granița de Vest.

Duminecă în 26 Aprilie c. P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, însoțit de Consilierul eparhial Mihai Păcățian și Traian Vașian și consilierul cultural C. Popa, a cercetat credincioșii din comunele Andrei Șaguna, Șofronea și Irașoșul Mare, care neavând încă biserică, se roagă în capele destul de încăpătoare. P. Sf. Sa în fiecare din aceste parohii a trimis preoți harnici iar acum personal s'a dus între acei credincioși ca să le citească Evanghelia lui Iisus. Lacrimile de bucurie ale credincioșilor au răsplătit în mod demn cele trei predici șinule lor de P. Sf. Sa.

După masă, în aceeași zi, P. Sf. Sa a slujit Vecernia în biserica din Curtici, iar apoi în curtea școalei de fete și ținut o conferință: despre educația pruncilor, fiind de față toți intelectualii din Curtici și peste 2000 țărani.

Cronicar.

Roman Ciorogariu Episcop:

Tip. Dlec. Oradea. Lei 20

Horea și Cloșca

Preasfințitul Episcop Roman Ciorogariu a tipărit de curând o broșură foarte sugestivă despre revoluția lui Horea. Broșura cuprinde traducerea unui manuscris ungueresc, copiat de către un necunoscut după lucrarea apărută în anul 1817 a unui oarecare Czövek Istvan, care la rândul său o tradusese din limba germană după scrierile lui Frideric Schiller. Urmează de aci că originalul, dacă a existat, a trebuit să fie o lucrare contemporană. De aci valoarea istorică a broșurii. Am citit cu o deosebită plăcere noua lucrare a părintelui Ciorogariu, care te captivează dela întâia pagină. I-am savurat parfumul arhaic cu atât mai mult întrucât traducătorul a știut să o redea într'o neaoșe limbă românească. Dar

m'a impresionat mai ales prin conținutul ei, merit a înfățișa într'o nouă lumină personalitatea lui Horia și caracterul revoluției inițiată de dânsul. Din ea să desprinde un alt portret al eroului nostru național, decât acela pe care-l cunoaștem din scrierile de până acum ale revoluției din 1848. Un cap luminat, conștient de atitudinea sa revoluționară, un Horea cult, din gura cărui vorba nemțească curgea ca un izvor de apă vie, un „talent oratoric” și un suflet „bogat în experiențe culese ca primar în satul său”. În timpul șederii sale la Viena, citea pe Klopstock etc. Iar revoluția lui „n'a fost o simplă izbucnire a amărăciunii populare, ci o conștiință ridicare împotriva ordinii sociale a feudalismului.”

Ne-o mărturisesc aceasta condițiile de capitulare impuse comandantului armatei austro-ungare de către răsvrățiți, condiții cristalizate în punctele:

1. Să se desființeze clasa nobililor,
2. Toți nobilii să-și părăsească domeniile, pământurile lor urmând a se împărți țărănilor și
3. Nobilii să plătească și ei impozite alături de poporul de rând.

Părintele Episcop Ciorogariu a adus un real serviciu neamului, dând în viață această broșură până azi necunoscută. Iar datorită fiecărui roman e să o citească, pentru propria sa înălțare sufletească. O recomandăm mai ales acelor cari obicinuiți a ne privi trecutul sub prisma mentalităților ostile nouă, sunt dispuși, sub impresiunea evenimentelor politice de azi, să deprecieze, când pot acest trecut și, prin el, neamul din care fac parte.

Firește, chestiunea autenticității ma-

nuscrisului care a inspirat această broșură rămâne să fie pusă la punct de către Istoriograful nostru autorizat. Noi ne mărginim a da, în cele ce urmează, câteva sugestii.

Broșuri contemporane despre revoluția lui Horea avem mai multe. Ele sunt înșirate în monumentală lucrare *Revoluția lui Horea în Transilvania și Ungaria 1784—1785 scrisă pe baza documentelor oficiale de Nic. Densușianu 1884*. Aci găsim între altele o broșură nemțească apărută în 1785: *Horja und Klotska Oberhaupt und Rathgeber der Aufrührer in Siebenbürgen. Eine physiognomische Skizze historisch und charakteristisch behandelt, nebst der Geschichte dieses Aufrührs... Karlsburg und Hermannstadt. In Kommission in der Buchhandlung der Gelehrten zu Leipzig*. Indicațiunea locului apariției (Karlsburg und Hermannstaat), cum bine observă Densușianu, e fictivă. Broșura a apărut în Lipsca. Amintim

Presa minoritară din Arad și schimbarea de guvern.

Se pare că opinia maghiară nu se poate ușor împrieteni cu ideea unui guvern prezidat de Nicolae Iorga. Cel puțin așa reiese din articolele de fond ale ziarelor Erdélyi Hírlap și Aradl Közlöny apărute în numărul din Duminică trecută. Atitudinea acestor ziare este mai mult decât rezervată. Astfel A. K. în articolul său „Iorga și minoritățile” constată „cu părere de rău că prima faptă a noului prim-ministru, născând numirea subsecretarului de stat pentru minorități, este o gravă jignire adresată poporului maghiar, când este știut că în România numărul Ungurilor este covârșitor față de al Nemților. Noul ministru trebuia să fie deci un maghiar, căci aceasta o cer principiile organizatorice. De altfel trecutul politic al lui Brandsch e notoriu ca potrivit Ungurilor”. Erdélyi Hírlap, pe de altă parte, în articolul semnat de István Krenner, politicianul cu 2 fețe, după o serie de considerațiuni care pledează pentru apropierea Ungurilor de Iorga, nu se poate reține a nu scoate la iveală „petele solare” care au însoțit venirea la putere. Aceste pete ar fi: spectrul dictaturii care se desprinde din conținutul accentuare a „guvernului Măiestrului Regelui”, lipsa unui program amănunțit, „atât de necesar în situația umbră și înăspriță de astăzi” apoi declarația D-lui Iorga, că n-avem nevoie de împrumuturi externe, în care autorul vede o reînviere a exclusivismului vintilist, în sfârșit felul „dealtfel senzațional de nou și binevoitor cum se rezolvă chestia minoritară și mai ales, declarația făcută de dl. Iorga presei streine, că nu se gândește la alcătuirea unui cabinet al minorităților. Mai semnificativ este însă articolul „A venit primăvara” apărut la cronica veselă a aceluiași ziar. „O altă grijă de primăvară — spune aici spiritualul corespondent al ziarului — este orientarea politică. Până cum eram obișnuiți, că există partid național țărănist, și liberal, apoi că mai sunt lupștii, gogiștii, averesciștii și așa își lăși mai mărungi... Dar iată că vine Iorga, care e ministrupreședinte sadea un guvernator energic, decât n-are partid. Acum de cine să se atașeze vrednicii politicieni, căci zadarnic caută în Arad partidul Iorgist, ei nu se găsește niciunul. Dar — continuă inspiratul politician — prevedința ne va scoate și în acest impas, — căci dacă în scurt timp nu ajunge un alt politician la vârsta fărui, în luna viitoare toți vom participa la Iorga”. Aici gazetarul zăgăzător a spus un mare adevăr. Căci

în cel 13 ani de guvernare românească ce altceva au făcut politicianii unguri decât a se aciuia sub aripile tuturor partidelor pentru a atrage maximum de spuză pe turta lor și în același timp a sbera ca din gura șarpelui că minoritățile sunt persecutate și tratate ca vai de mama lor în țara românească. Lupul își pierde părul dar năravul ba. Acuși îl vom vedea pe distinsul luptător ungur entuziasmat pentru noul guvern, isbutind a stoarce noi privilegii pentru neamul lor, ca apoi, la proxima schimbare de guvern, să constate că petele salare s-au transformat într-o „desperantă eclipsă solară” pentru oprositul popor al lui Arpad ajuns sub călcăiul valahului. Istoria prea s-a repetat la fiecare schimbare de regim pentru a se putea înșela în aceste prognosticuri, pe cari noi cel dintâi le-am dorit să se dovedească de data aceasta neintemelte.

Serbarea arborilor și paserilor.

În ziua de 2 Mai se va ține serbarea arborilor și paserilor în pădurea Ciala. La această serbare vor lua parte toate școlile din Arad, împreună cu corpul didactic.

Ca loc de întâlnire s-a fixat piața din fața Primăriei Arad, fix la ora 9 a. m. va fi plecarea spre pădurea Ciala, unde se va vorbi despre însemnătatea acestei zi de sărbătoare.

Se vor scoate în relief, folioasele materiale și imateriale ce ni le procură pădurea prin existența ei.

Ca folos imaterial ce ne provoacă pădurea se va arăta, că lucrează la îmbunătățirea compoziției aerului respirat de om și de animale. Știut este că sub influența lumii solare, arborii prin aparatul foliacei descompune acidul carbonic din aer, oprind carbonul și dând aerului oxigenul, indispensabil vieții animale.

Pădurea este izvor de umezeală pentru aerul uscat și mijloc de condensare pentru umezeala aerului.

Arborele și pădurea prin existența lor regulează clima, provocând ploii regulate și la timp. Cu cât o regiune va fi mai populată cu arbori, sau mai păduroasă, cu atât ploile vor fi mai la timpul potrivit, roua va fi mai groasă și drept urmare în fiecare dimineață sămănăturile, recolta câmpului, cerealele vor fi mai bogate, mai frumoase, iar aerul va fi mai curat și mai sănătos.

Un erou al datoriei: acarul Nicolae Pădurean din Cicir.

Ne-am obișnuit să cetim în coloanele anumitei prese bucureștene specializată în defaimări și critice destructive veștile cele mai pesimiste asupra Căilor Ferate Române. Aceste vești cari în cele mai multe cazuri s'au dovedit inexacte sau exagerate, sunt pe urmă colportate în presa minoritară avidă de ponegrii la adresa Statului nostru.

E suficient însă o mică bunăvoință și mai ales obiectivitate pentru a constata munca uriașă și plină de sacrificii ce se depune în cadrele Căilor Ferate Române.

Și dacă totuși putem să facem o critică privitoare la această instituție de Stat atunci ne vom ridica împotriva amestecului politicianismului diletant și venal care a introdus la căile ferate o droaie de „specialiști” străini. Aceste specimene cari încasează lefuri fabuloase completează și spionează contra

statului român, cum s'a dovedit în cazul unui director al Regiei Autonome a Căilor Ferate, un evreu-maghiar care a ajuns prin imbecilitatea poliicienilor dela comisariatul lui Béla Kun în locul de conducere a Căilor Ferate Române atunci când s'ar fi putut găsi atâți ingineri distinși români demni de acest post de încredere.

Pentru a ilustra munca plină de sacrificii a personalului C. F. R. dela inginer până la un modest acar iată un exemplu atât de tragic acela al acarului Nicolae Pădurean din Cicir.

Nicolae Pădurean făcând serviciu de acar la gara Cicir de lângă orașul nostru obsearvă că mecanicul trenului de marfă No. 245 venind de către Teiuș nu poate frâna locomotiva defectată și convoiul se îndreaptă în plina viteză pe linia de ieșire, lăsată liberă pentru a permite trecere fără oprirea accelerației de București.

Nicolae Pădurean văzând catastrofa ce se pregătește nu ezită nici o clipă pentru a salva multe vieți omenești, căci călătorii acceleratului erau condamnați la moarte sigură.

Cu un salt supraomnesc sare peste linia ferată spre a ajunge la acul ce comanda o linie liberă unde ar fi putut să îndrepte trenul de marfă, evitând astfel accidentul.

Din nefericire nu reușește cade sub roțile locomotivei, și în câteva clipe sfâșiat de urlete îngrozitoare nenorocitul acar, devine o masă amorfă de carne și sânge.

Moartea eroică al acestui modest slujbaş al țării nu este un caz izolat al muncii desinteresate și pline de sacrificiu depuse la căile ferate, în ciuda bărfeilor.

Dar presa noastră așa zisă „patriotică” nu știe să înregistreze decât criticile cele mai oarbe și răuvoitoare la adresa instituțiilor românești spre bucuria dușmanilor.

Eroismul lui Nicolae Pădureanu desigur că nu va fi subiect decât al unei informații de două rânduri publicată cu litere mărunte pe pagina patra al ziarelor din Capitală, căci acolo nu interesează decât intrigile și murdăria politice fabricate pe calea Victoriei la Capșa.

În alte țări civilizate astfel de eroi sunt decorați cu Legiunea de Onoare și văduvilor și orfanilor lăsați în neagra desnaidejde li se creiază rente viagere.

Nu trim încă o vagă speranță că tot mai acum când o adiere de regenerare străbate țara noastră se vor găsi oameni cinstiți cari vor avea urechi să audă fiptul de moarte al unui erou al datoriei, a-i da onorurile postume ce i-se cuvin, luând în același timp măsuri ca cei rămași după el, văduv și orfani să fie scutiți de grijile zilei de mâine.

Ion Plopu.

astă broșură, (reprodusă și în Paplușian: Tesaurul de monumente, vol. pag. 294—340) fiindcă are câteva puncte comune cu broșura Clorogariu. Astfel, pe lângă câteva momente istorice comune în ambele broșuri și delimitarea aproape identică a extensiei Horea, este mai ales semnificativă reșterea numelui lui Cloșca în Otska.

Dar revoluția lui Horea, prin prisma ei, a interesat într-o largă măsură lumea apuseană. Și atunci e excabli să fi apărut în Germania, poate chiar în Lipsca, și alte scrieri despre Horea. Una din acestea a servit de sigur original preotului calvin Czövek fan.

Scriitorul căruia Czövek îi atribuie originalul, fără a fi al lui, este după părerea noastră Frideric Schiller, marele poet german. Este știut că în anul 1785 Schiller, prin intervenția lui Goethe, ajunge profesor de istorie la uni-

versitatea din Iena. Această catedră făcu pe marele scriitor să se dedice cu trup și suflet studiilor istorice. Din această epocă datează monumentalele sale lucrări: Geschichte des dreissig-jährigen Krieges și Abfall der Niederlande. Dar în aceeași epocă Schiller mai editează și o scrie de alte lucrări istorice, un fel de magazin istoric compilat din diferitele autort străine și germane, aparținând lui Schiller numai planul lucrărilor.*) Dintre acestea amintim: 1. *Geschichte der merkwürdigsten Rebellionen und Verschwörungen aus den mittleren und neuen Zeiten. Bearbeitet von verschiedenen Verfassern, gesammelt und herausgegeben von Friedrich Schiller.* Primul volum apărut în Lipsca la 1788. (Nu știm dacă această publicație a apărut în mai multe volume.) și 2. *Allgemeine Sammlung*

*) Confr. Johann Lorenz Greiner: Friedrich von Schillers Leben und Wirken als Mensch und Gelehrter. Graetz 1826. pag. 98.

historischer Memoires von zwölften Jahrhundert bis auf die neuesten Zeiten, durch mehrere Verfasser. übersetzt, mit den noethigen Anmerkungen versehen, und jedesmal mit einer universalhistorischen Übersicht begleitet, herausgegeben von Friedrich Schiller, Professor der Philosophie in Iena 1790-1806. Din această publicație au apărut 33 volume și anume: Seria I cu vol. 1—4 și seria II cu vol. 1—29. Din ambele aceste lucrări am găsit câte un singur volum în Biblioteca „Orczy” aparținătoare liceului „Molse Nicoară” și anume din prima volumul I iar dintr'a doua vol. II Seria I, cari ambele tratând începuturile problemelor istorice urmărite de editor, n'ajung până la evenimentele contemporane.

Nu este exclus, ca în unul din ultimele volume ale acestor publicații, editorul să fi reprodus una din broșurile apărute în 1785 în Germania despre revoluționea lui Horea, pe care

Czövek o traduce din acest volum, atribuind-o astfel pe nedrept marelui cugetător german. Căci această răscălare, preluia al marei revoluții franceze, a preocupat desigur, prin violența ei neobișnuită, într-o lagă măsură pe istoriograful german, și mai ales pe Schiller, a cărui fantezie neînfrântă n'a putut rămânea nelimpresionată de evenimentele petrecute în Ardeal.

Aci credem că ar trebui să se continue cercetările pentru aflarea autorului broșurei pe care ne-o oferă acum în traducere românească Părintele Episcop Roman al Orășii. Iar dacă această pistă se va dovedi cea adevărată, meritul P. S. Sale va fi înzecit, întrucât a isbutit să aducă în legătură pe omulul răsvrătit valah din țara Moșilor, cu cel mai iluminat spirit al acelei epoci de ciocot spre o nouă orânduire socială.

Ascania Crișan.

Acțiunea de estinare a unui barbier român.

— Frumoasa inițiativă a d-lui Bodrogeanu. —

Cazurile fiind foarte rare, ținem să remarcăm în coloanele noastre o laudabilă inițiativă cu tendință de a veni în ajutorul clientelei. Un barbier român, cu prăvălia în str. Horia, d. Bodrogeanu a scăzut prețurile la tuns și ras, fără a fi rugat de nimeni. Acțiunea a fost dictată de conștiințiozitatea sa profesională și de dorința de a fi în serviciul tuturor. Atunci când pretutindeni comercianții și industriașii se împotrivesc oricărei scăderi de prețuri argumentând în fel și chip că reducerile sunt imposibile trebuind să suporte mari cheltuieli de regie, etc., d. Bodrogeanu face un prețios sacrificiu.

Intrebându-l că ce l-a îndemnat să fie unicul între barbierii arădani care face asemenea scăderi de prețuri, ne-a declarat cu modestia sa de român că știe prea bine cu ce greutate se luptă funcționarul public pe urma impozitului de sacrificiu pe salarii și de asemenea că azi în toată lumea clientela,

în general, suferă din aceleași cauze deopotrivă cu meseriașii, comercianții și cu profesioniștii de toate breslele. Rațiunea a dictat d-lui Bodrogeanu că estinerea trebuie să pornească dela comercianți și industriași pentru a încuraja consumația și, astfel, să ușureze o rapidă circulație a banului.

Procentul de scădere a prețurilor la d. Bodrogeanu se urcă din propria sa inițiativă la 20—30%. Abonamentul de ras s'a coborât dela 160 Lei la 120 Lei; tunsul și rasul: dela 55 Lei la 45 lei; numai tunsul: dela 35 lei la 30; un ras: dela 20 Lei la 15 lei.

Să nu se creadă că vrem să facem reclamă unuia meseriaș român pentru motive de sentimente naționale. — în săși datele numerice de prețuri sunt doar un indicu, că ne găsim în fața unui caz izolat pentru care aducem barbierului Bodrogeanu toate laudele și să-i remarcăm fapta frumoasă unică în Arad.

Cor.

Lemne de foc în orice sortiment, cel mai estin la Depozitul de Lemne MAIROVITZ

Calea Radnei No. 55

Telefon 667.

Lemne de foc, fag, crepate cl. I. pe stângen Lei 1000
Lemne de foc, obleți (rotunde) bune pe stângen Lei 600
Lemne de foc, fag, cl. I. spintecate Lei 65. per 100 kg

Nr. 220 1—1

Milaș Gavril

Unica croitorie română

cu haine gata, începând dela 800 lei, unde se poate comanda și după măsurile din cele mai fine stoffe engleze. Arad, Bv. Reg. Ferdinand Nr. 19. Vis-a-vis cu Mielu Negru. 1—10

PARDESILE și HAINELE de PRIMĂVARĂ

N. 148 2—10

le vopsește și curățește

str. Brătianu No. 11 **KNAPP** str. Episcopul Radu 10
Intreprindere cu cele mai moderne instalații de gaz și electricitate.

Ministerul finanțelor

Direcția Oficiului Central de Licitații.

În urma rezultatului licitației concentrată ținută de Oficiul Central de Licitații, se publică pentru cunoștința tuturor, a doua licitație concentrată pentru furnizarea a 300 vagoane lemne de fag și carpen și a 200 vagoane stejar și cer necesare instituțiilor și autorităților de Stat din raza orașului Arad predabilă în curtea instituțiilor.

Licitarea va avea loc în ziua de 14 Mai 1931 în Sala Primăriei orașului, la orele 16.

Art. 81—114 din legea Contabilității și regulamentului O. C. L. sunt în totul aplicabile acestei licitații.

Caetul de sarcini și condițiile licitației se pot vedea în orele de serviciu la Secretarul Comisiunii la Administrația Financiară Arad.

p. Ministru
(ss) Indescifrabil.

Director
(ss) Indescifrabil.

Nr. 217 1—1

Nr. G 1519/1931.

Extras din PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul Deleg. Judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 1519/931 a judecătoriei de ocol Hălmașiu în favorul reclamantului Dușan Miron din Poienari, repr. prin avocatul Dr. Andrei Grosz Hălmașiu pentru încasarea creanței de 40.000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de: 12 Maiu 1931, ora 4, p. m. la fața locului în holarul comunei Poienari „La Rât”, unde se vinde prin licitație publică judiciară 370 Metri cubi lemne de gorun pentru construcție, tăiate, în valoare de 74.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Hălmașiu, la 17 Aprilie 1931.

Grefier: Deleg. Judecătoresc:
s. s. Nicolae Golea

Nr. 212. 1—1

În atențiunea Domnilor medici.

Colegiul medicilor, secțiunea județeană Arad — în vederea organizării corpului medical și în conformitate cu legea — roagă pe toți domnii medici domiciliți în Arad și în diferitele localități a județului să binevoiască a se înscrie în lista colegiului, secțiunea Arad.

Înscrierea va avea loc până la 31 Mai a. c. între orele 11—13 la spitalul județean, în biroul subsemnatului.

Dr. Ioan Moldovan
Președintele colegiului medicilor,
secțiunea jud. Arad.

ROMÂNIA COMITETUL ȘCOLAR JUD. ARAD

Nr. 992

Arad, la 22 Aprilie 1931.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiile art. 76 din regulamentul pentru aplicarea Decretului Lege, privitor la organizarea comitetelor școlare, și în baza hotărârii comitetului școlar județean, adusă în ședința ținută la 22 Aprilie 1931, precum și în baza deciziei Ministerului Instrucțiunii, Casa Școalelor, dată sub Nr. 13308 din 4 Aprilie 1931, convocăm adunarea generală școlară județeană, pe ziua de 17 Mai 1931 orele 10, în sala mare a Administrației județului Arad.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a secretarului asupra activității și gestiunii comitetului școlar județean, depe exercițiul anului financiar 1930, și despre activitatea comitetelor școlare rurale.

2. Aprobarea bugetului comitetului școlar județean pe anul financiar 1931.

3. Aprobarea contului de gestiune a comitetului școlar județean de pe exercițiul 1930.

4. Fixarea contribuțiilor la cari vor fi impuse comitetele școlare rurale, pentru formarea veniturilor comit. școl. județean.

5. Aprobarea ajutoarelor pentru comitetele școlare rurale din jud. Arad, cari n'au mijloace suficiente.

6. Alegerea unui delegat al comitetelor școlare rurale din jud. Arad, care va avea să voteze pe reprezentantul în comitetul central din București.

7. Propuneri și Interpelări. Numai acelea propuneri și interpelări se vor lua în considerare, cari vor intra în scris la comitetul școlar județean, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua adunării generale.

8. Toți delegații comitetelor școlare rurale sunt obligați a lua parte la adunarea generală, aducând cu dânsii actul justificativ (estras din procesul verbal) referitor la delegare.

Președinte: Secretar:
ss. Vlad ss. V. Spătaru
Nr. 221. 1—1.

ABONAMENTE PENTRU GHIAȚĂ primește firma ALEXANDRU REUSZ, fabrică de ghiață, Bdul Reg. Ferdinand 33. Telefon 141. 1—3

DURERI DE PICIOARE
SURPARA GLEZNEI
PICIOARE PLATE
contra acestora cel mai bun remediu este
UMPLUTURA UȘOARĂ. Se pregătește la
OSTNER, str. Alexandri No. 5. 1—3

Tot felul de
Cântare, greutate
și lucrări de lăcătușerie în
deposit, unde se confecțio-
nează extraordinar de estin-
cântare și lucrări de lăcătu-
șerie precum și reparațiuni.
GARAI. PIATA CATEDRALEI NO. 6.
1—5 Nr. 197.

Nu aruncați bani Dv. pentru un
de piață, cu acel preț primii în prăvălie
noastră, **untul medicinal** pasteurizat
la **TESCHEN**, cu 500% mai bun, a le
100 Kg. IN MIC.
Brânză de LIPTAU a Lei 60 Kg. Brânză de
BRĂILA la a Lei 60 Kg. TRAPIST ca a
BANYALUKA Lei 50 Kg. Ementha
SCHWARTZER a Lei 180 Kg. GROVER
lei 100 Kg. BURDUF Lei 60 Kg. Brânză
SECUIASCĂ a lei 40 Kg.
Specialități Elvețiene, Franceze, Cehe, Au-
triere în detalii cu prețuri de engross.
„Aromat” Ind. și prăvălie de specialități de
lapte. Arad, Calda Banatului Nr. 1—4

Salonul Pirosky

Coafor de dame și domni Arad
Matei Corvin No. 2.

Ondulat	15
Tuns	10
Spălatul părului	15
Manicură	15
Tăiatul bătațiilor-pedicur	15
Abonamente pentru Doamne și Domni cu prețuri estine.	1—4

Cumpăr. schimb, împrumut, și vân-
bicietele și motocicletele plătibile în rate
pe un an. Schimb becuri și baterii.

MOTORICA, calea Banatului
Nr. 199 1—1

Administrația Financiară Arad
trage atențiunea tuturor proprietarilor și ch-
riașilor ca în termen de maximum 30 zile
începând de la 1 Mai 1931 trebuie să plă-
tească la Administrația Financiară impozit
proporțional de 1.32% la valoarea contracte-
lor de închiriere prelungește peste data
1 Mai 1931, fie acolo contracte scrise,
verbale, sau chiar prin rechiziție.

Contractele se vor prezenta spre viză
Administrația Financiară parter camera
în trei exemplare, adică un original timbrat
cu timbre fiscale mobile de 1.32% impozit
proporțional și două copii din care prima
copie se va timbra cu 7 lei ca act de
xare și tot pe această copie se va aplica
și timbru fiscal de 11 lei pentru declarare
a doua copie rămânând netimbrată.

Se atrage atențiunea, că impozitul propo-
țional de 1.32% se va plăti în numerar.

Pentru a se evita aglomerația, se vor pre-
zenta la viză cei interesați în ordinea urm-
toare:

1. Zilele de 1.2.4. și 5 Mai 1931, literale A. B. C. D.
2. " " 6.7.8. și 9 " " E. F. G. H.
3. " " 11.12.13.14. și 15 Mai 1931 literale I. K. L.
4. " " 16.18.19. și 20 " " N. O. P.
5. " " 22.23.25.26.27.28.29 și 30 Mai 1931 T. U. V.

Cei interesați sunt rugați a se acomoda
întocmai acestor dispozițiuni, pentru că
caz contrariu după expirarea termenului sus-
se vor aplica cu strictețe amenziile prevăzute
de lege.

Târgul de primăvară al Munici-
piului Sibiu. Camera de Comerț și
Industria din Arad face cunoscut,
târgul de primăvară din 1931 al Mu-
nicipalității Sibiu, se va ține între
Aprilie și 4 Mai a. c.

IOSIF FICH, vopsește, curățește și spală cu prețul CEL
MAI EFTIN. Centrala Str. Barițiu Nr. 14
Filiala Bv. Regele Ferdinand Nr. 35. Nr. 215 1—1

CEASORNICE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura
cu cele mai estine prețuri și cu cărticica „CONSUM” la
Nr. 149 1-20

CSÁKY ceasornicar și bijutier, Arad peste drum de
biserica LUTHERANA

Am vândut mândria și conștiința națională...

Comparație între tratamentul minorităților în Iugoslavia noi. Ce ne spune un venerabil preot din Iugoslavia. Ei sunt stăpâni, noi... noi suntem inferiori sârbilor!...

...a de Sf. Gheorghe am avut ocaziune de a conveni în casa prieten, cu un vrednic preot ordin Bănatul-jugoslav. Convorbirea noastră saltă dela un subiect la alt până ce se stabilește în jurul temei la ordinea zilei: criza economico-financiară, schimbarea de guvern, etc. O discuție mai aprinsă se desfășoară asupra crizei morale în care ne zbatem. Ca observator neînclinat de patimile politice cari frământă astăzi aproape toate sufletele în hotarele României-Marii, am vădit că părintele a urmărit mereu la societățile române în anii plini de război și sbruclum cari au urmat. A contemplat cu multă durere această luptă fratricidă lipsită de scrupul ce s'a încins între partizanele noastre politice, ca bun cunosător al sufletului și slăbiciunilor omenești înregistrat cu indulgență operele frauduloase săvârșite pe spate și în detrimentul bunurilor obiective; a asistat și asistă încă cu multă înțimire pentru frații săi de același neam la nevoile de ordin material, produse de criza economică atroce așezate astăzi până în temelii stăpânite burgheze. Dar toate aceste neplăceri și fapte oricât de regrete și de dureroase ar fi ele, Sfânta Treime prin însăși firea lor trecătoare și fără repercusiuni iremedabile în viața noastră de Stat.

Ne-am vândut mândria...

...gravitate excepțională atribuie în viața noastră un alt fenomen capabil să se producă într'un viitor apropiat tot ceea ce s'a clădit prin atâtea jertfe și pe care îl concretizează în cuvinte de amărăciune: „Frații mei de neam și-au pierdut dacă nu au vândut mândria și conștiința noastră, batjocorind memoria eroilor și martirii ai luptei pentru libertatea visului nostru milenar”.

Situația din Iugoslavia și dela noi.

...aplec capul rușinat sub povara nedreptății și de neputință. Dar rușinea apasă cu mai multă putere asupra noastră. Sa îmi citează pilda din Biblie: „Cel care se închină la idoli nu înțelege să-și îndeplinească datoria sa patriotică. În Iugoslavia — Sfânta Treime — nu există funcționarii publici fără ca să cunoască la inimă limba statului.

...țărilor români cari și-au făcut

Continuare din pagina primă.

Declarațiile dlui prefect.

...vânzând cuvintelor de bună voință dlui insp. gen. adm. C. Dumitrescu și Dr. A. Lazar, dl prefect Măicuțel a spus între altele, că politica noastră scoasă din administrație și muncă pentru a ridica presă autorităților, care e foarte scăzută de tuturor muncă intensă în direcție.

...ezenanților presei le-a spus: „Declarațiile guvernului Iorga sunt reținuți puterii centrale, fără nici un efect politic.”

...a încheiat cerând presei să-i lăsați o parte din abuz și nedreptate, să se mite pentru a lua imediat măsuri îndreptare.

...cursurile în România dacă nu posedă la perfecție limba oficială, nu sunt numiți, sau dacă din greșală sunt numiți, sunt destituiți fără nici o formalitate deosebită din posturile lor. Dar la noi? Și la noi legea impune cunoașterea limbii statului, în schimb nu există o autoritate care s'o respecte și ca urmare în multe din birourile autorităților publice, ești întâmpinat și astăzi tot în limba lui „Töhötöm”.

Deosebiri între noi și Sârbi.

...Invățământul minoritar și confesional în țara noastră se bucură de o largă toleranță, iar școlile primare și secundare cu limba de predare maghiară și germană abundă. În Sârbia nu figurează nici măcar pe hârtie astfel de învățământ, decât numai acel al statului. O mică concesie se face pentru școlile primare din regiunile unde minoritățile etnice prevalează. Dar și în aceste școli deja în cl. I și a II, scrisul și cititul în sârbește este obligatoriu. În cl. III—IV-a, istoria și geografia se predă tot în sârbește iar dela cl. IV în sus toate studiile se predau exclusiv în sârbește.

...In teritoriile alipite regatului sârbesc dacă treci pragul unei prăvălii ești întâmpinat cu salutul dat în limba țării. La noi așa ceva ar constitui cel puțin un sacrilegiu pentru proprietarii caselor de vânzare.

Suntem inferiori sârbilor

...La numirile în funcțiuni publice numai candidații de naționalitate sârbă vin în considerare, și nu se întâmplă nici din întâmplare ca un candidat să bătăie să cadă în fața unui minoritar. La noi nu arareori se întâmplă invers, chiar și atunci dacă candidatul nu știe articula nici o vorbă românească, și are și o pregătire inferioară candidatului român.

...La noi orice fiteică murdară are deplină libertate a defăima și calomnia după placul său instituțiile statului. — În Marea-Sârbie așa ceva nu-l trăsnesc prin gând nici unul mercenar al scrisului, căci Sârbul nu glumește. — (Metoda ar trebui aplicată și față de presa noastră minoritară N. R.)

Ei sunt stăpâni, noi...

...Da; căci ei sunt stăpânii demni și conștiinței până când noi ne complacem în situația lobagiului de ieri care cerșește prin căciuliri umiltoare simpatia stăpânului de altă dată. — Este posibil ca sârbii să procedeze cu oarecare exagerare, în tot cazul însă ființa lor arată mai multă demnitate. Sau poate noi ca un popor cu pretențe de civilizație occidentală nu ne putem deosebi la oprinerea semenilor noștri din același țară numai pentru simplul motiv că aceștia vorbesc o altă limbă? Ei bine, suntem de acord; oprinerea minorităților este un act brutal: în schimb toleranța nu poate să meargă până la umilire, căci dacă noi suntem datori a le respecta drepturile lor cu atât mai mult sunt obligați ei cei mai slabi să ne recunoască și respecte drepturile noastre.

...Dar durere pârletele are dreptate. Conștiința noastră națională a fost lăsată pradă oportunităților de ordin politic și material. Am decăzut prea mult în nemernicia noastră și decăderea continuă cu puterea unei lavine spre prăpastie. Este timpul să ne reculegem până când nu e prea târziu.

Decorarea drapelului Divizionului I Artilerie Călăreață.

...Miercuri, 29 IV., a avut loc, în curtea cazărmei Divizionului I Artilerie Călăreață, serbarea decorării drapelului cu „semnul onorific de 25 ani de serviciu” și prinderea distincției „Furajera” la ofițerii și grupa Divizionului.

...Au participat la acesta serbare toate notabilitățile din Arad, șefii tuturor autorităților civile și militare directorii de școli, un numeros public civil, doamne și domni din societatea arădeană, cât și toate trupele din Arad.

...La ora 4 după masă muzica militară salută sosirea domnului inspector general al cavaleriei, general Moruzi, care a patronat serbarea, găsindu-se în inspecția trupelor din Arad. Domnișoara însoțit de P. S. S. Grigorie episcopul Aradului, dl colonel Măicănescu prefectul județului, dnii coloneli Petrovicescu I, Georgescu Petre, Constantin C., P. C. arhimandritii Morușca și Suciu, dl. lt. colonel Manafu, au trecut în revistă trupa Divizionului de artilerie călăreață.

...Dl. Lt. Colonel Sion I. Gh. Comandantul divizionului, arată într'o vorbire cu miez, rostul serbării, apoi dl. general inspector Moruzi decorează drapelul și prinde furajera de numărul ofițerilor, rostind câteva cuvinte de laudă bravilor ofițeri și trupe, după care a urmat defilarea.

...Publicul trece apoi la vizitarea cazărmei. A produs o impresie deosebit de plăcută constatarea, că oștirea posedă cele mai perfecționate mijloace tehnice de instrucție. Săliile de școală, săliile de lectură, de mese, grajdurile, totul dovedea, că în fruntea acestui corp de trupă se găsește un eminent

ofițer model al oștirii, în persoana domnului Lt. Colonel Sion Gh. Ioan.

...A urmat un festival artistic cu figuri gimnastice, coruri, dansuri naționale, recitări și piese teatrale, toate bine reușite datorite zelului vrednicilor ofițeri, reangajați și trupe.

...La urmă s'a servit o bogată gustare publicului în corturile improvizate cu mult gust în curtea cazărmei.

...Intreaga serbare a reușit în chip admirabil. Dl. Colonel Sion, felicitat, ne-a spus — modest cum îi șade bine omului vrednic — „tot ce vedeți e munca ofițerilor mei și în special a ajutorului, Căpitan Beldescu”. Din partea-ne, exprimăm lauda tuturor, iar domnului Lt. Colonel Sion, regretele sincere, că ne părăsește.

...O foarte plăcută impresie a produs faptul, că printre participanți se găseau cu adevărat toți oamenii de seamă ai acestui oraș, în frunte cu distinsul nostru corp didactic al școlilor secundare. Aceeaș plăcută impresie au avut-o remarcând în public figuri alese din lumea minoritară, părintele Dr. Andrei Wild și alți oameni de seamă, cari au avut prilejul să cunoască și cu acest prilej sentimentele de prietenie pe cari le oferă românii celor, cari ne sprijină în străduința noastră de progres. E locul să mulțumim scumpilor noștri ofițeri pentru încrederea pe care ne-au întărit-o în oștire, prin truda lor vrednică de laudă. Căci dincolo de această minunată serbare, ne-am putut da seama de formidabilul aport pe care armata îl aduce neamului, prin munca stăruitoare pe care o depune pentru educația flăcăilor noștri chemați sub drapel.

Dați obolul vostru săracilor!

— Activitatea Societății de Cruce Roșie a României filiala Arad. Săptămâna Crucii Roșii. Un program occidental. O înaltă inițiativă a P. S. Sale Episcopul Aradului.

...Societatea Națională de Cruce Roșie a României filiala Arad, conform programului său organizează și în anul acesta „săptămâna Crucii Roșii”.

...Scopul acestei săptămâni este a face un apel la conștiințele și mărinimia tuturor cari trăesc fără grija pâinei de mâine, pentru a-și întoarce privirile lor către acei umili loviji de soarte, săraci, bolnavi, orfani, cari sunt cu toții fără deosebire semenii noștri, deci trebuiesc ajutați.

...In acest scop filiala Arad a Societății de Cruce Roșie a României, de sub conducerea Doamnei Maria Botiș președintă, a hotărât în ședința sa din 17 Aprilie crt. programul săptămânei iubirei aproapelui și a bunătații numită „Săptămâna Crucii Roșie”. Programul este următorul:

a) In 7 Mai ceai dansant cu tombola bufet în Sala Festivă a Prefecturii Județului.

D-nele din comitet se vor îngriji de prăjituri, vin, bere etc. și se vor îngriji asemenea de bufet și vânzarea biletelor de tombolă.

b) In zilele de 3—4 Mai chetă pe străzile orașului.

c) In 5, 6, 7, și 8 Mai cinematograf, serbări școlare, conferințe și festivaluri în oraș și județ.

d) In 9 Mai înscriere de membri noi și un festival în Teatrul Orașului.

Afară de acest program al Săptămânei Crucii Roșii, Filiala din orașul nostru a luat câteva inițiative demne de toată lauda, și demne de Statele cele mai civilizate ale Europei:

...La propunerea dlui colonel Dr. Iosif Knall se decide în principiu a se în-

ființa un comitet de asistență socială pentru a veni în ajutorul populației nevoiașe.

...Membrii comitetului se vor interesa la familiile cu stare mai bună dacă ele ar fi dispuse să primească sub ocrotirea lor o familie de șomeri, și nevoiași, cărora să li se dea pe lângă ajutorul material și acela moral.

...Dna Maria Botiș și Dl. Dr. Vasile Cucu întregesc aceasta propunere, în sensul ca să fie invitate toate societățile de binefacere precum și Comitetul de Patronaj al societății Crucii Roșie filiala Arad, și membrii ei de o n o a r e împreună cu toți directorii școlilor din Arad.

...Acest comitet va purta numirea de: „Comitetul de asistență socială al Societății de Cruce Roșie filiala Arad în colaborare cu Episcopia Aradului și sub Patronajul P. Sf. Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa”.

...O altă inițiativă a fost luată în urma propunerii făcute de către P. S. S. Părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa în adunarea generală a Societății.

...Prea Sfinția Sa a dat imboldul Societății spre a înființa la gara C. F. R. din Arad o cantină pentru drumeții săraci, promițând ajutorul necesar rechizării operei puse sub înaltul său patronaj.

...Nădăjduim că prin activitatea atât de rodnică depusă de către Societatea Crucii Roșie filiala Arad se va aduce o mângâiere și un ajutor simțitor celor mulți nevoiași al zilelor grele de criză ce trăim.

Pacea și dezarmarea.

Omul este eminentemente o ființă socială. El nu poate trăi în afară de societate și ca atare este imposibil de a studia fenomenul vital într'un individ izolat. Acest studiu comportă cercetarea mediului ambiant în care trăește omul. Din acest mediu, el caută să-și procure elementele necesare traiului; și aici apare noțiunea de luptă.

Căutând să-și asigure existența, se ciocnește de semenii lui cu aceleași nevoi și în mod fatal se nasc conflictele de interese. Omul devine dușmanul cel mai înverșunat al omului, iar viața lui, o perpetuă luptă.

Existența unui inamic comun, este o necesitate primordială pentru fundarea unei Societăți. Lupta contra inamicilor de speță diferită, a creat asociațiile de familie umane bazate pe autoritatea șefului și supunerea membrilor.

Nu este locul aici, de a arăta etapele prin care a trecut omenirea până ce a ajuns la așezarea socială de azi. Cert este, că simultan cu apariția statului, se naște ideea de drept și obligațiune.

Se impun indivizilor norme de conduită, cărora trebuie să se supună, și cari sunt susceptibile de constrângere externă. Iată cum ordinea de drept, pacea între indivizi, în ultima analiză, tot prin forță este apărută.

Istoria ne învață că națiuni au fost constituite în state, dintre cari unele au dispărut, altele au durat dealungul secolelor.

Precum între indivizi vecini există acea luptă pentru o existență, de care ne-am ocupat mai sus, tot așa între națiuni vecine, cu un patrimoniu geografic limitat, se formează rivalități și antagonisme. Există o ură colectivă, alături de cea individuală și aceasta rezultă din însăși natura fenomenului vital.

Istoria este plină de războaie între națiuni, de lupte civile și religioase; la lumina ei nu ne pare grea teza pe care încercăm a o demonstra: că pacea absolută nu a existat nici odată în omenire și nici nu e posibilă. Perioadele de pace au fost acelea, în timpul cărora națiunile își măsurau forțele, așteptând momentul prielnic pentru atac.

În accepțiune largă, pace și războiu, nu însemnează în mod categoric, binele și răul.

Războiul se duce uneori de dragul păcii și de multe ori este condiție sine qua non, a progresului uman. Trebuie să examinăm în prealabil sentimentele cari dictează începerea unui războiu. Credem că, și din punct de vedere al celei mai severe morale, este just un războiu dus pentru independență sau unitate politică.

Dar trecând peste aceste considerații, să revenim la epoca noastră, în care se pune mai insistent problema păcii.

Războiul mondial a zguduit întreaga Europă modificându-i aspectul geografic: noi așezări de state au răsărit pe urma lui.

Nu intră în cadrul subiectului nostru studiul în amănunt al acestui războiu. Vom numai a arăta consecințele lui politice, cari au creat mentalitatea Europeană postbelică.

Este meritul lui Wilson și al lui Clemenceau de a fi consolidat la Versailles, o pace de drept bazată pe principiul de auto-determinare a națiunilor.

Europa cu amintirile războiului încă recente, obosită și însângerată, a strigat «pace».

Istoria nu a înregistrat atâta goană după pace ca în urma acestui războiu.

Sunt cunoscute cele 14 puncte ale lui Wilson, cari au dus la crearea unei «Societăți a Națiunilor»: o ligă de înfrățire a popoarelor, care să șteargă noțiunile de «învingători» și «învingători».

Desigur că nu este greu a pregăti o pace care să supraviețuiască generațiile trecute prin grozăviile războiului; murind însă toți aceia cari din proprie experiență știu ce e războiul, este mai greu de a clădi pacea care să nu provoace un nou războiu. Marele bărbat de stat francez Clemenceau, a spus că un tratat de pace nu este decât un alt aspect al continuării războiului. Și cât de actuală este aceasta enunțare. Nu trebuie decât să privim în jurul nostru, pentru a constata că adevărata pace este încă departe de a fi realizată.

Europa a pierdut ceva în războiu, și absența acestui «CE», face imposibilă apropierea între popoare: este spiritul solidarității.

Un războiu economic tot atât de dărz, a continuat să înalțe între popoare barajele vamale.

Învinsii de ieri nu se pot împăca cu situația actuală a fruntarilor «vre-

melnic» dislocate, și a fost de ajuns să treacă câțiva ani pentru ca vechile năzuinți să răsără tumultuoase la lumină.

Filozofii, amici a unei păci universale și eterne deplâng ardoarea războinică care împinge un popor contra altuia. Ei visează o federalizare mondială, uitând că ideea de luptă este strâns legată de ideea de societate. Aici este inconvenientul cel mare al teoriilor pacifiste: ele nu pornesc dela o concluzie organică a națiunilor.

Tot substratul propagandei pacifiste este un patetic apel la sentimentul de altruism al omului, desbrăcat de contingente etnice și sociale. Ele se adresează individului făcând o caldă apologie a bunătății lui înăscute.

Toată acțiunea diplomatică de după războiu, se conturează în jurul cuvântului «pace».

S'a creat Liga Națiunilor, ca unică formulă de salvare a Continentului European, bazată pe consensul națiunilor cari dau și primesc garanții de securitate. Dar atâta vreme cât aceasta ligă nu are garanții serioase de executare a hotărârilor ei, rămâne «Un supra-parlament, care să supravorbească», cum a caracterizat-o Clemenceau.

S'a vorbit despre o forță internațională pusă la dispoziția Ligii. Credem că în aceasta ipoteză, problema păcii ar fi pusă pe adevăratul ei făgaș. Dar un for internațional cu simple sancțiuni morale, rămâne o reverie, pe care nu putem răzîm suguranță hotarelor.

Mai recent, se agită ideea dezarmării.

Ce este dezarmarea? O reducere a forțelor și a armelor de tot felul, prin tratate încheiate între națiuni. Guvernele țărilor respective și-ar lua angajamentul de a fixa unele limite pentru forțele lor naționale și a nu le depăși sub nici-un cuvânt.

Evident, dezarmarea este inspirată de aceeași dorință de pace și câtă vreme considerentele de mai sus rămân în picioare, ea nu este posibilă. Cunoaștem în deajuns politica foștilor învingători: la Geneva manifestând cel mai mare respect pentru ritualul pacifist, iar acasă organizând armata cea nouă.

Un simptom eloquent al acestei atitudini este recenta manifestație «a căștilor de oțel» a lui Hitler, menită să demonstreze iluzia Germaniei pacifice și dezarmate. Visurile pacifiste conduc pe germani la continuă înarmare, în ciuda atâtor conferințe pentru limitarea armamentului.

Dr. Iancu Cornel și Cse

La pagina 30, rubrica „Loc de din foaia săptămânală „Erdélyi Nr. 12, se publică două anunțuri licitație iscălite Dr. Iancu Cornel

Am avea ceva de zis în legătură cu aceste anunțuri. Nu relativ la conținutul acestor anunțuri, ci la faptul că aceste anunțuri sunt publicate în foaia săptămânală „Erdélyi Nr. 12, se publică două anunțuri licitație iscălite Dr. Iancu Cornel. Am avea ceva de zis în legătură cu aceste anunțuri. Nu relativ la conținutul acestor anunțuri, ci la faptul că aceste anunțuri sunt publicate în foaia săptămânală „Erdélyi Nr. 12, se publică două anunțuri licitație iscălite Dr. Iancu Cornel.

Altceva ne-a surprins în mod neplăcut și anume faptul, că în din anunțurile iscălite Dr. Iancu Cornel am citit cuvântul „Csermő” în k Csermeiu.

Să nu se socotească această semnare drept o notă șovinistă. Concetățenii noștri de altă țară pot permite luxul de a scrie în localităților așa cum le convine, nimic de zis, dar ne pare ceva anușul unui avocat român într-o ungurească, cu denumirea ungară a unei localități, tocmai fiindcă nu precedent ca să fi publicat — pe muri — un avocat ungar un „Tribuna” sau „Românul” și ca mai puțin întrebându-l alți decât cei oficioși pentru numirea calităților. Atât avem de spus.

Sub ochii noștri, Ungaria a început o violentă campanie de revizuire a tratatelor, iar Rusia sovietică nici din Liga Popoarelor nu face pașii

Dacă la toate acestea adăugăm generală economică în care se întregă Europa, evident ideea de pace apare și mai primejdioasă.

Încă odată se confirmă teza de cificismul este doar o temă de corații pur filozofice, o utopie a s lor înalte.

Oricât de bună ar fi ideea de din punct de vedere moral, cotată cu realitatea, ea pare ireală. În concluzie, nu putem preconiza o «pace armată», deși împărea acestor două noțiuni, este doxală.

Dictonul roman «Si vis pacem bellum», este încă actual.

Deștepți și naivi.

(12)

(roman)

IV.

Drapelul minciunii naționale.

În satul Gruiu se răspândise vestea ca fulgerul. Apariția unui om străin în sat dădea gurilor de lucru clasuri întregi, dar sosirea polițistului acela înalt și oacheș care însoțea pe Voicu popli Grigorie. Muierile se strânseseră la sfat de parcă n'ar fi fost zi de lucru și știrea colindă dela un capăt la altul al satului cu fel și fel de comentarii. O femeie născoc, că Voicu a băutul copilul unui profesor și de aceea a fugit, iar vestea ajunsese în celalalt capăt de sat, că Voicu a omorât pe copilul de ungar al unui grof mare.

Voicu trecu prin sat întovărășit de gardist, conștient de importanța pe care l-o da satul. Când eră să intre pe poarta casei simți un fior de teamă să dea ochi cu părintele Grigorie și fu foarte încântat când află, că pă-

rintele era plecat de dimineață la algeri în Poeni.

Găzdărița foarte impresionată începu să plângă, îmbrățișă pe Voicu între suspline și lacrimi, întrebându-l mereu: Puiul mamei, puiul cel drag, ce-ai făcut tu, ce ai gândit să faci, de ce ai fugit dela noi?..

Apoi se gândi, că cei sosiți vor fi obosiți și flămânzi. Tăle la repezeală un pui și le pregăti masa. În vremea aceasta polițistul porni cu Voicu la primăria satului ca să-și vizeze actele, că și-a îndeplinit datoria și a predat pe aventurier familiei sale.

Nu găsi pe nimeni la Primărie. Notarul, subnotarul și toți funcționarii erau plecați la algeri. Cum se grăbea să nu piardă trenul, rugă pe soția notarului să-i sigileze actele cu pecetea primăriei și treaba făcută, se reîntoarse iarăși la casa părintelui Grigorie, mână și plecă petrecut de la-

trăturile tuturor câinilor din Gruiu și de Voicu, care ținu de datoria lui să-l însoțească până la capătul satului drept recunoștință pentru bunăvoința pe care o avusese polițistul cu el pe timpul escortei. Polițistul era mulțumit căci „preuteasa” adevărată părintelui nu uitase să-l strecoare în mână la despărțire câțiva taleri cu zimți, scoși din fundul unei lăzi din cămară.

Despărțirea lor fu îndolozătoare. Iși strânseseră mâna bărbătește și abia pornit polițistul se mai întoarse odată și îmbrățișă pe fostul delicvent. Se nimerise un biet slovac bun la inimă și lipsit de prunci.

Voicu porni spre sat, liber ca o pasere scăpată din colivie. Mergea săltând și-și făcea planuri cum are să povestească colegilor peripețiile drumului. Deodată îi veni în minte figura părintelui Grigorie și atunci se întristă de moarte. Nu frica de bătaie, n'ar fi spus un singur cuvânt să-l fi zdrobit părintele în bătăi, dar nu-l bătușe niciodată și frica lui era muștrarea de conștiință, că adusesse supărări omului pe care îl iubea mai mult ca orice în

lumea aceasta. Se temea de privirea ochilor unchului Grigorie. Privirea cea muștrătoare, căreia nu-i rezista, căci era tăioasă ca un botez mal usturătoare ca nula de pe școlii din Gruiu. Privirea care îl făcea prin blândețea ei. Odată pornea galop călare printr-o pruniște și de pe cal, de îl aduseră acasă brațe, părintele îi spusese, doar „Voicule, Voicule al să mă bice mormânt cu isprăvile tale”. Vom acestea îl duruseră mai mult ca durerea pricinuită prin cădere pe cal și timp de două săptămâni zăcuse în pat l-ar fi venit să meargă din toate puterile inimii: Unzu dragă, nu mai fac, nu mai fac, dată ce am făcut. Dar nu strică căci firea lui bună și duloasă se recată în lanțurile unei încălțări tot atât de mare.

Pe când mergea liniștit spre cușca cufundat în gândurile lui, îi veni cale Petre Ciuntu, fostul lui coleg școlă în Gruiu. Iși dădură mâna și se așeză pe o bancă și începură să ciripească despre câte toate. Voicu se în-

Cronica Medicală.

Opera Grancher.

un fapt constatat că copiii născuți într-un mediu tuberculos morțalitate foarte mare, dată de posibilitatea unei infecțiuni preexistente obicele de o gravitate excepțională. Astfel în România mortalitatea acestor copii se ridică la 25%, în Franța la aproximativ 30%, iar în Anglia și Franța oscilează între 50% și 70%. Constatarea mai mult îngrijorătoare a unei mortalități considerabile a determinat pe profesorul Grancher să preconizeze un sistem capabil de a salva de la o moarte sigură un număr însemnat de copii născuți din părinți tuberculoși. Sistemul său este concretizat în metoda ce poartă numele de „O-Grancher”. La baza operelor Grancher stă principiul izolării, principiul importanței covârșitoare pentru prevenirea tuturor boalelor infectioase. Pentru a satisface acest principiu el a preconizat necesitatea de a ridica copiii din mediul tuberculos, și a-i plasa într-un alt mediu curat, îndemnat de orice infecțiune posibilă, grație perseverenței și a proeminentei figuri ale științei franceze, sistemul preconizat aplicat pe teren, și ca urmare în interval de 18 ani s-au ridicat mii de copii din suferinzi de tuberculoză, plasându-se în familii sănătoase. Și opera o înzestrată cu o incomparabilă cumpănită, a fost încoronată de un succes neașteptat, căci din cei 2200 copii numai 7 au contractat tuberculoză iar din aceștia numai 2 au murit vindecându-se.

Opera Grancher a întâlnit la început succesuri mari greutăți în separarea copiilor mici de către mamele lor și aceea activitatea ei s-a limitat în vârstă de 3 până la 10 ani. Într-o dată însă că infecțiunea tuberculoasă a avut un prognostic cu atât mai grav pe măsură ce are loc la o vârstă mai fragedă și mai ales atunci când contactul se face în prima copilărie. Pentru aceasta a îndemnat pe o altă știință a științei medicale franceze pe profesorul Leon Bernard să conceadă sistemul preconizat de Grancher la copiii sugaci. Ca urmare a metodei sale în Paris funcționează o instituțiune măreață care are scopul de a descoperi mamele tuber-

culoase și a le separa de copiii lor sugaci îngrijindu-se în același timp de creșterea acestora, fie prin asigurarea unei alimentațiuni cu lapte de mamă recoltat de la doică, fie prin o alimentațiune artificială. Imediat apoi ce starea copilului o permite aceștia sunt plasați în familii sănătoase prin intermediul organizației „Placemnt familial des Tout-Petits” (Plasarea familială a micuților) și astfel grație clar vederii și răvinei pentru binele obștesc ale unor oameni de bine an de an o sumă de copii sunt răpiți din ghiarele ucigașe ale tuberculozei. Exemplul dat este vrednic de urmat și de către alții.

Dr. C. R.

Aradani decorați cu ordinul „Ferdinand I.”

Printre cei decorați cu ordinul „Ferdinand I.” spicim și următoarele nume mai cunoscute arădanilor, cu arătarea calității pentru care au fost distinși: Goldiș Vasile deputat al Consiliului național, care a decretat deslăpirea Transilvaniei de Ungaria, dr. Suclu Ioan, la fel, Episcopul Ciorogarla Roman, Crișan Gheorghe secretarul ședinței în care s-a decretat deslăpirea, Bocu Sever vechi luptător osândit pentru cauza națională, Vlad Alexandru comandantul gărzilor naționale, dr. Marșleu Iustin vechi luptător pentru unire, dr. Hotăran Victor, la fel, Montani Ion osândit pentru cauza națională, Serb Teodor colonel comandantul gărzilor, Micăea Sever secretarul consiliului din Arad, dr. Leucuța Aurel secretarul consiliului din Arad, dr. Leucuța Traian secretarul consiliului din Arad.

Ziarul „Aradul” felicită pe vrednicii posesori ai înaltei distincțiuni, nădăjduind, că va avea prilejul să felicite și pe alții, cari au fost trecuți cu vederea din listele întocmite până acum.

Modele noi de corsete, atenuează comod stomacul, pântecul și șoldurile.
Corsete Princess și de gumă, după cele mai noi tăieturi.

Irma PILCZ
salon de corsete
Nr. 193 1—5
Arad, Str. Eminescu No. 14.

prietenii lui și în special de Dăru lui Oală. Se duseră să-l găsească pe un trepied și găsi o toporiște de săpă, căci era de acum ajutor la ai săi și de toate așa ca un flăcău. Darvara, mama lui Ionță, fiind bărbantelul Grigorie, cotrobăi prin sursele ei din cămară și le aduse în sfârșit de pământ stăpânit cu miere de stup, bunătare rară. Malu chiar și la casa unuia din ar de talia lui Dăru.

Ionță fură încântați de surpriză, se îndreptară apoi plecară spre dealul unde spunea Ionță, că găsisse o căpă de vulpe.

Ionță se îndreptară pe dealul Cornet o droaie și delă oraș, băleți și fetițe, și alseră în excursie delă Poeni. Ionță risipiți pe coasta dealului, și răzând de hula valea, și delă între ei și pe Grațiana, și delă otarului mai tinăra decât el cu un an, pe care o ținuse în brațe și pe care dintr'o glumă a vădit, o consideră încă de pe vremea lui. Il observă și Gra-

țiana. Ea își aduse aminte, că auzise delă tatăl său, că Voicu fugise în România. Se îndreptară la obraz și spuse ceva unei alte fetițe care pășea alături cu ea. Curând se știa vestea de toată școala și pe când Voicu urca dealul însoțit de Ionță și Ciuntu, cineva dintre școlari strigă în urma lor, în chip de batjocură:

— La România, Voicu!

Il urmau alte glasuri și în curând strigătele deveniră tumultuoase și provocătoare. Micile bestii între ei unguri, români, evrei își găseau o distractie.

Ciuntu vru să ridice o piatră cu gând să înspălmânte puzderia păpușilor de oraș. Voicu îl oprî și trecu creasta dealului fără să răspundă provocărilor.

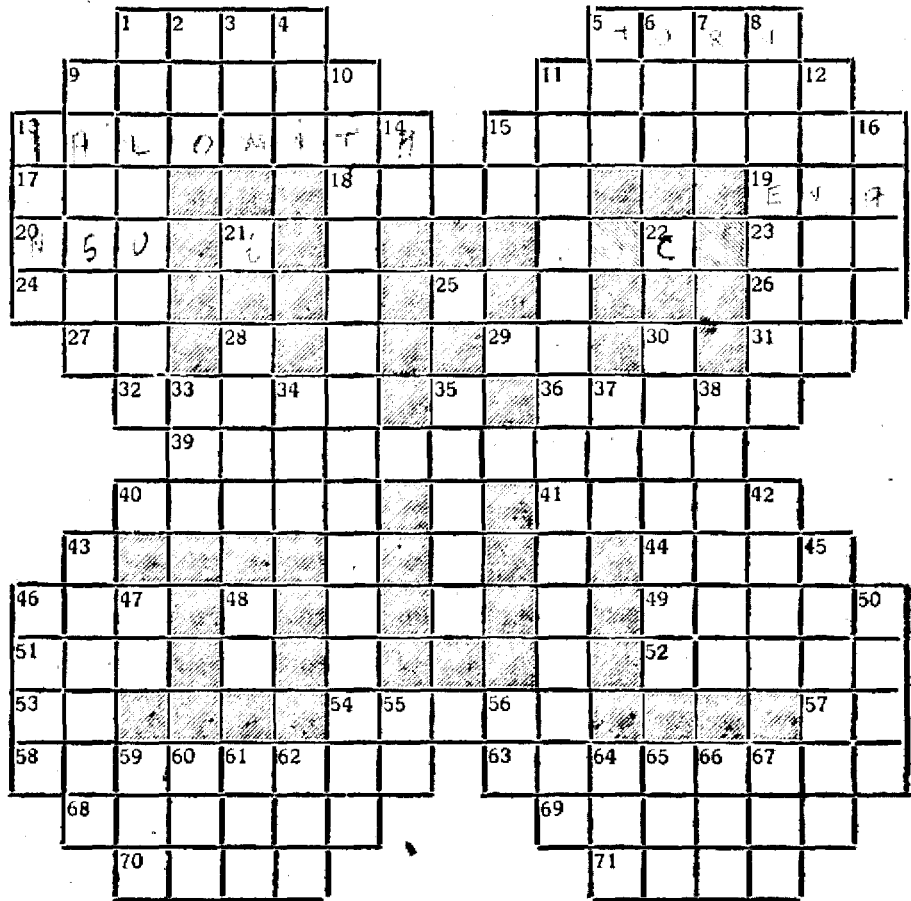
(Va urma).

Cele mai estine verighete de aur ceasuri, bijuterii, și ochelari le cumpărați la **REINER IOSIF** ceasornicar și bijutier ARAD, str. PIRICI 3. În dosul Teatrului. No. 108 5—24.

AL II-lea CONCURS DE JOCURI DISTRACTIVE

1. Cuvinte încrucișate Seria III.

de: Const. Ungureanu teolog, Loco.

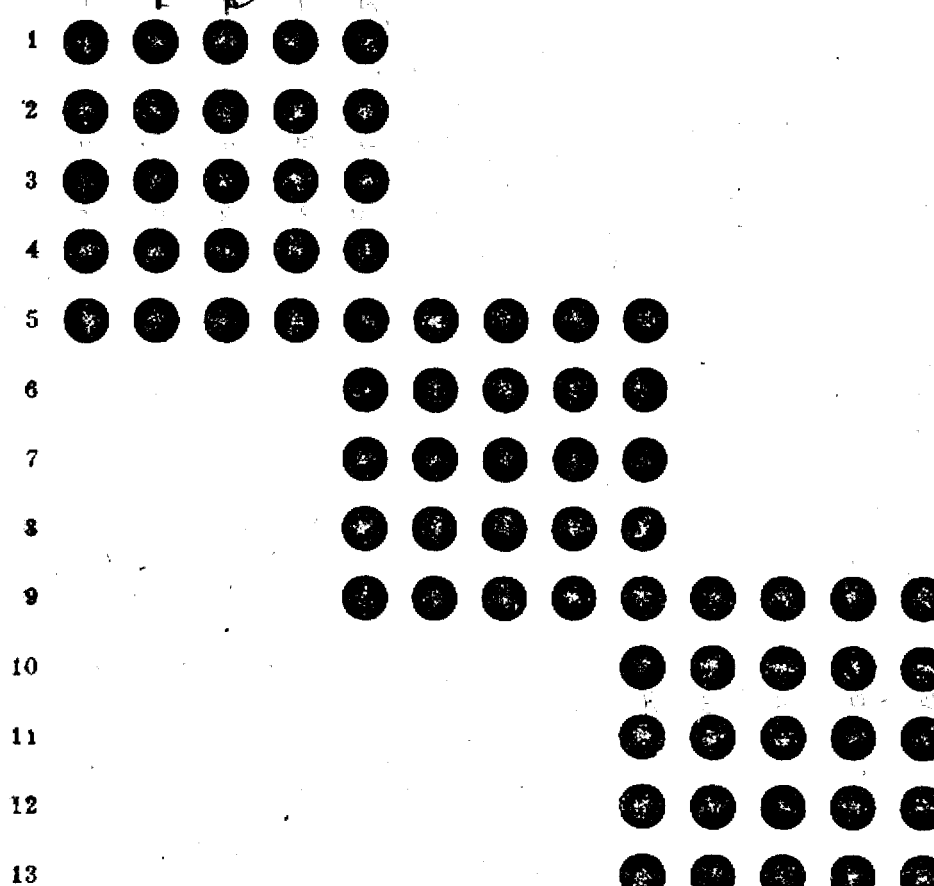
Orizontal: 1 Oraș în Ungaria; 5 Clopotniță; 9 Guvernator de provincie la vechii Perși; 11 Nume a 2 împărați Bizantini; 13 Județ în România; 15 Slujbă pentru odihna sufletului; 17 Conjuncție; 18 Ușar; 19 Nume de femeie; 20 Botul porcului; 21 Este; 22 O sută, Roman; 23 Mur; 24 Fir de cusut; 25 Prep.; 26 Fire de urzitură; 27 Conj. (l. str.); 29 Unitate de măsură; 31 Pronume; 32 Sursă; 36 Iluziune fără cap; 39 Pregătiri; 40 Pești (inv.); 41 Oraș în grecia; 44 Intâitul pictor Român; 46 Deciziunea unei autorități; 49 Neliniste; 51 Pronume; 52 Numele unui Apostol; 53 Zeu la Egipteni; 54 Șir de termeni matematici; 57 Nota Redacției; 58 Genial poet Român; 63 Unire; 68 Aștepta cu nerăbdare; 69 Celebru violonist Român; 70 Capabilă; 71 Patria Apost. Pavel (inv.)

Vertical: 1 Cele ce nu se află des; 2

La joc de cărți (u-g); 3 Inșelat (fig.); 4 Lovesc; 5 Monarh; 6 Numeral; 7 Popor slav; 8 Mângâiată; 9 Prietene; 10 Colaborator al ziarului Aradul; 11 Lăcrămioarele; 12 Scaun (Pop.); 13 Nume de femeie; 14 Notă muzicală; 15 Prep.; 16 Stă; 28 Măsură Engleză pentru cereale (pl.) fără cap; 30 Descoperit; 33 Trei litere din Zăplan; 34 Inițialele unei case de filme; 35 Râu în România; 37 Poveste; 38 Făcea că nu cunoaște; 42 Substanță chimică; 43 A primi cu bucurie; 45 Templu consacrat Zeitei Minerva; 46 Iși da importanțe (fig); 47 Pronume; 48 Armă la insecte; 50 Poleii; 55 Pronume; 56 Interj. de îndemn; 59 Num vechiu a unui lanț de munți din Frigia; 60 Plantă alimentară; 61 Punct cardinal; 62 Era în picioare; 64 Individ; 65 Vâlul cel mare care acopere sfintele Daruri; 66 Anagramă din nas; 67 Tei litere din tact.

2. Joc în triplu patrat.

de: Nic. Cimpoies, stud. Loco.

Orizontal: 1. Județ în România, 2. A se uni cu părerea cuiva, 3. Port în Estonia, 4. Metal, 5. Formulă de salutare la Orientali, 6. Munte în jud. Prahova, 7. Luminos (fig.), 8. Protecțiune (fig.), 9. Referitor la cadavru, 10. Femeie, care a fost cauza războiului Troiei, 11. Direg. 12. Distins prin rang, 13. Invățătură (fig.).

Vertical: la fel.

3. Saradă.

de: I Neamtu și Ecaterina Dehelean Cenadul-Mare.

— Dacă-mi iei o inițială și cu ultima finală

CUPON PENTRU JOCURI.

Concursul al II-lea Nr 25. Seria III-a.

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Maiu		are 31 zile		Florar.	
1931.	Calendarul Iulian	Calendarul Greg.	Soarele		
Zilele săpt.	Indreptat		răsare	apune	
Duminica slăbănogului. Ev. dela Ioan, c. 5, gl. 3, a inv. 5. „In vremea aceea s'a suit Iisus in Ierusalim”.					
Dumin.	3 M. Timoteiu, Rodop	Afiarea crucii	5.32	8.21	
Luni	4 M. Pelagia, s. Leontie	Florian			
Marți	5 M. Irina, Gaiu, Gaiian	Pius			
Mercuri	6 S. și Dreptul Iov	Ioan			
Joi	7 M. M. Acacie, Satorn	Stanislau		frumos	
Vineri	8 Evang. Ioan, c. Arsen.	Mihai			
Sâmbătă	9 Pror. Isaia, m. Gordian	Gregoriu			

□ In lunie alegeri... In Spania. D. Domingo, ministrul instrucțiunii publice, din guvernul republicii Spaniole, a declarat ziaristilor, că alegerile generale, vor avea loc la 14 lunie. Hotărârea a fost luată în consiliul de miniștri de Luni dimineața. Tot atunci s'a hotărât și reducerea salariilor miniștrilor dela 45 mil pesetas la 30 mil lunar. Cu această ocazie consiliul a mai declarat de intangibilă averea ex-regelui Alfons și reprimarea mișcărilor comuniste și subversive.

□ Domnul general Bălăcescu Constantiu, Comandantul Diviziei de Cavalerie sosește în Arad la 5 Maiu, însoțindu-se dintr-o lungă călătorie de comandament.

□ Procesul spionilor. Luni dimineața s'a început la Consiliul de război din București, dezbaterile afacerii de spionaj, în favoarea Sovietelor, descoperită acum câteva luni. Dosarul se compune din 300 file, acuzați sunt 34, președintele consiliului e dl. general Constantache iar acuzația e reprezentată prin dl. col. Turbatu, comisar regal. Gazetele minoritare prezintă afacerea ca un proces comunist, în realitate e spionaj de cea mai pură esență.

□ Domnul Lt. Colonel Șion Gh. Ion, Comandantul Divizionului 1 Artilerie Călăreață, este mutat ca șef de cabinet al domnului Ministru al Armatei. Acesta binemeritată recompensă ne bucură, dar regretăm plecarea domniei sale din Arad, unde lasă urmele unei sănătoase activități militare.

□ Iarăș Leasa și Vârful. Comunele sunt cunoscute, decând în hotarul lor, a fost bătut avocatul Dan din Butești. Conflictul dintre ele nu s'a aplanat încă. Din contră: Duminică dimineața, locuitorii Petru Nicoară, primar în Vârful, Aurel Crainic, Tralan Crainic și Teodor Feher, toți din Vârful, au mers la Leasa. Aici au intrat în curtea Primăriei și au scos cu forța o vacă. Plecând spre casă au mai spart acoperișul unei case, au rupt mai mulți pomi. Populația enervată de acest fapt a cerut intervenția jandarmilor, cari au luat măsuri contra celor patru indivizi.

□ Joi, 7 Mai, ora 5 d. m. va avea loc în sala festivă a Prefecturii, Ceaiul dansant al Soc. „Crucea Roșie” fil. Arad. Tombolă, Jazz, Buffet.

□ La 10 Mai, Sala Palatului Cultural, Concertul de pian al artistului Flavius Tripon. Inceputul la orele 9 seara. Bilete la Librăria Diecezană și seara la Casă.

□ A fost mutat la Comandamentul Diviziei din Arad, dl. Major Triandafil Gh. Să fie bine venit.

□ Comitetul filiaia Arad a Societății de Cruce Roșie a României roagă pe această cale publicul Arădan să binevoiască a sprijini acțiunea Societății luând parte la festivalurile aranjate în decursul „Săptămânei Crucii Roșii.” Invitări speciale nu se fac.

□ Asociația generală din București a Invalizilor, orfanilor și văduvelor din război avizează că adunarea generală se va ține cu aprobarea guvernului în 3 Maiu 1931 la Arenele Romane.

□ Foc la Șiria. Marți seara la ora zece a izbucnit un groaznic incendiu la moara Klein din Șiria. Pompierii voluntari din Șiria, Păncota și Gașca au eșit imediat la fața locului, însă nu au putut localiza focul. Atunci s'a cerat telefonic ajutorul pompierilor din Arad, cari au și plecat imediat, ajungând la Șiria la ora 1. După o muncă groaznică focul a fost stins în zori. Pagubele sunt foarte mari. S'a instituit o anchetă pentru a cerceta cauza incendiului.

□ 1 Maiu la Arad. Ziua de 1 Maiu e ziua muncitorilor. Anul acesta Ministerul de Interne a admis demonstrațiile muncitorești numai în București, Cernăuți, Cluj, Valea Jiului și Reșița. Cu toate acestea, la noi în Arad în ultimele zile au apărut pe străzi foi volante cu conținut incendiar, cari chemau muncitorii la o mare demonstrație. Poliția, natural, a luat cele mai întinse măsuri pentru ca în ziua de 1 Maiu să fie liniște. Cu toate acestea, suntem în măsură a atrage atenția Questurei, că Vineri după masă, cu ocaziunea matchului dintre Gloria comb.—Amefa comb. cu Ferencváros, muncitorii se vor aduna pe stadionul Gloria pentru a manifesta în formația nu am putut-o controla, astfel că o dăm cu toată rezerva.

□ Intră în vigoare timbrul ARPA. Dela 1 Maiu intră în vigoare timbrul ARPA, care se vinde în favorul aviației române. Timbrul e de 1 leu și se aplică pe toate scrisorile interne, petiții, etc. La mesageriile externe, se aplică acelaș timbru în valoare de 2 lei. Timbrul e obligator. Scrisorile pe cari nu e aplicat se taxează dublu.

Dantele, ciorapi, genți pt. dame, și articole de modă pt. bărbați, cu prețuri eftine la MAYER str. Eminescu 20-22

Cititori, răspânziți
„Aradul”

Ziua Mamei.

Pretutindenea în lumea civilizată, una din Duminecile lunii Mai e rezervată pentru cultul Mamei, când, prin serbări și diferite acte de atențiune, copilul își arată recunoștința față de filința care i-a dat viață și se jertfește pentru fericirea lui. Credincioasă tradiției, Societatea ort. naț. a femellor române din București, a organizat și în acest an un concurs interșcolar cu elevele și elevii clasei III. dela licee și școlile normale din țară, fixându-le de data aceasta chestiunea: „Povestii o întâmplare din viață în care să se vadă dragostea unui copil pentru mama sa.” Concursul acesta

a avut loc în toată țara în ziua de 24 Aprilie curent. Cea mai bună lucrare dela fiecare școală se va prezenta Ministerului Instrucțiunii, care valege dintre lucrările intrate pe care merită a fi premiate de Soc. ort. Premiarea lucrărilor se face în cadrul unei impunătoare serbări ce se va ține în ziua de 25 c. Suntem informați că filiala Societății va aranja și ea în ziua de 24 Duminecă o serbare închinată Mamei, în cadrul căreia se vor realiza cele mai reușite lucrări ale vivilor din Arad.

Sportive

„Gloria” campiona Regiunii Arad. Evenimentele săptămânii. Liga de Nord bate Liga de Vest, „Ferencváros” la Arad. Concluzii și rezultate.

Joi, la „St. Gheorghe” s'a terminat campionatul Regiunii Arad, conform prevederilor noastre. „Gloria” finalistă din anul trecut a campionatului național și-a revendicat și în acest an titlul de leader al Regiunii. Este adevărat că valoarea nu și-a menținut-o, ca în anul precedent, totuși se poate spune, că merită de justete acest titlu, fiind cea mai omogenă echipă a orașului nostru:

În ordine îi urmează: Amefa, Olimpia, C. A. A., Tricolor, S. G. A., Unirea și ultima, Voința. Bilanțul s'a încheiat conform tabloului ce urmează:

1. Gloria-CFR	14	9	5	—	53	18	23
2. A.M.E.F.A.	14	8	5	1	47	14	21
3. Olimpia	14	8	4	2	38	17	20
4. C.A.A.	14	6	4	4	24	23	16
5. Tricolor	14	5	4	5	28	33	14
6. S.G.A.	14	5	3	6	27	37	13
7. Unirea	14	1	2	11	17	50	4
8. Voința	14	—	1	13	10	52	1

Duminică s'au întâlnit pe terenul Gloriei, Liga de Nord (Oradia-Cluj) și Liga de Vest (Arad-Timișoara) pentru Cupa Română, din care care întâlnire „Vestul” n'a produs altceva, decât regretul unanim al spectatorilor aceasta firește datorită înțelepciunii, „Celor Mari”..... „Gloria”, „Olimpia” ori „Muncitorii” desigur ar fi produs cu totul altceva, decât selecționata Ligii. Prețurile în schimb au fost „binișor” majorate așa că deficitul casei s'a salvat, dar nu și cel sportiv. Pe teren n'au existat decât 22 de jucători și o singură poartă... a Ligii de Vest. Restul palativ. La „Liga de Vest” n'a existat o luptă de strategie, de tactică, de combinații ori de tehnică pură. A fost o svârcolire primitivă și nejustificată. Afară de Albu și Dreșin, restul inexistent. Nu acelaș lucru se poate spune despre Liga de Nord, care a aliniat o linie de atac excelentă. Sepi și îndeosebi Bindea, au dat dovada unor elemente de mare stil. Restul corespunzător.

Evenimentul, desigur regal, al sportului arădan va fi matchul de Vineri 1 Maiu, între echipa maghiară „Ferencváros” și „Gloria—Amefa” combinat.

Cu toate că celebra echipă maghiară nu va putea prezenta echipa sa completă, din cauză că la 3 Maiu va avea loc competițiunea AUSTRIA—UNGARIA, totuși întâlnirea

promite a avea un succes neobișnuit mare sub orice raport, „Ferencváros” astăzi clasată în locul al patrulea, și aceste renumele său este bine cunoscută lumea sportivă a footballului.

După performanțele sale ultime, dreptățește să credem într-o izbândă a echipei din Bpesta. Dar un rezultat ori chiar invers nu ar surprinde...

DĂM ACI ULTIMELE REZULTATE
Joi 33 Aprilie Arad Campionat

C. A. A.—Gloria C.F.R. 3:3

Cu toate că „atleții” au condus cu totuși n'au putut rezista până la sfârșitul tacului înverșunat al Gloriei, care în 20 de minute a egalizat, ba și n'a câștigat chiar matchul.

Amefa—Olimpia 2:2 (2:0)

Acest joc era chemat să facă doi citori campioni, admitând că Gloria pierdut față de Atleți. Soarta a voit

Tricolor—Unirea 6:1

S. G. A.—Voința 2:1

DUMINICĂ:

Arad.

Liga de Nord—Liga de Vest

București.

Liga de Sud—Centru 6:3

Timișoara.

Ripensia—Chinezul 2:0

Matchul de box între Leacov și revenit celui dintâiu la puncte.

Lucian Popescu, campionul Europei la 4 Maiu în Manchester, campion mondial.

Cunoscuta jucătoare Arădană dno. a fost invitată de Federația Română de Tennis să reprezinte țara noastră la 1 Maiu contra Jugoslaviei.

Cochet a bătut Kehrling în Budapesta 7:5, 3:6, 6:3, 6:1. Au asistat 4 persoane!!!

„Politecnica” Timișoara aranjează la 1 Maiu, cu ocazia jubileului de 10 ani concurs de tenis, la care va asista Sa Regele Carol al II-lea.

Adresa telegrafică „Varfabric” Arad. Telefon

Arhitecți, comercianți

Prima calitate de var alb de Lalasinți, în bucăți, se poate trimite la domiciliu, prompt și transportare ulterioară

Fabrica de var Bârzava S. p.

Arad, Bdul Reg. Ferdinand 6.

Se garantează cantitatea de 28 metri cubi 24 zile după stingere

Se pot construi Locuințe ieftine, pe amortizare „Transilvania” A R A D Calea Radnei 10

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

Redactor responsabil: SIMION MICLEA